

Budgetanalyser

Som forberedelse til budgetforhandlingerne for 2024-27 var der de første måneder af 2023 dialog i Center-MED i hele organisationen angående ideer til budgetanalyser, som kunne gennemføres forud for budgetlægningen med henblik på at danne grundlag for prioriteringsforslag.

Med afsæt heri blev formuleret følgende budgetanalyser:

- *Vikarudgifter:* Forbruget af vikarer på ældreområdet analyseres mhp. at afdække årsager til stigende forbrug samt muligheder for reduktion.
- *Trimning af udgifter:* Der udarbejdes en opgørelse over persona-legoder samt udgifter til Byrådets deltagelse i arrangementer samt udgifter og erfaringer med streaming af byrådsmøderne.
- *Gennemgang af licenser til IT-systemer:* Der udarbejdes en oversigt over anvendelsen af IT-licenser og systemer, herunder mulighederne for udgiftsreduktioner
- *Befordring:* Der udarbejdes en analyse af udgifterne til befordring af borgere til og fra interne og eksterne tilbud.
- *Sanering af diverse puljer:* Der udarbejdes en oversigt over puljer og tilskud til borgere og organisationer, som ikke er lovmæssigt nødvendige.
- *Lokaleanalyse:* Der udarbejdes en analyse af anvendelsen af kommunens lokaler mhp. afdækning af potentiale i mere effektiv udnyttelse af lokalerne.
- *Design for bedre byggeplanlægning:* Der udarbejdes et koncept for mere optimal byggeplanlægning samt afdækning af om forbruget af eksterne rådgivere kan nedbringes.
- *Potentiel kantineomlægning:* Igangsættelse af analyse af potentiel kantineomlægning jf. budget 2023 og beslutning i ØU i december 2022.

På fagudvalgsmøderne i marts blev orienteret om forventningerne til budget 2024, og de identificerede budgetanalyser. I forbindelse med ØU's drøftelse af sagen blev efterspurgt en supplerende analyse angående mulighederne for at hæve de borgerrettede takster. Dette har således også dannet baggrund for en budgetanalyse.

Notat

Forbrug af eksterne vikarer på ældreområdet

1. Analyseemne og metode

I denne analyse gennemgås følgende:

- Baggrunden for brug af vikarer
- Hvor mange vikarer bruges der
- Timepris-analyse
- Indsatser til reduktion af vikarforbrug

2. Hovedresultater

Baggrund for brug af vikarer

Der anvendes dagligt eksterne vikarer i Sundhed og omsorg for at kunne levere de ydelser, som borgere og beboere har brug for.

Eksterne vikarer anvendes til at dække:

1. Vakante stillinger og/eller at medarbejdernes kompetencer og borgers behov ikke er et match
2. Når medarbejdere skal kompetenceudvikles
3. Akut sygdom
4. Når borger/beboer visiteres/har behov for fast vagt
5. Medarbejderes ferie
6. Når antal visiterede timer i hjemmeplejen stiger udover det, der er fastansatte medarbejdere til
7. Når borgers/beboeres behov ikke kan dækkes ved de kompetencer, som vanligt er ansat i Sundhed og omsorg (respirator, svær psykisk sygdom m.v.) (Sjældent)

Sundheds- og Omsorgsområdet har ikke et budget, der er specifikt afsat til vikarer. De midler, som bruges på vikarer samt over- og merarbejde, skal finansieres gennem et mindreforbrug på lønbudgettet. Dvs., en evt. reduktion af budgettet vil skulle ske gennem en reduktion af lønnen til fast personale eller gennem reduktion af fremmøde/visiterede timer.

Der er fra alle sider ønske om, at forbruget af vikarer mindskes betragteligt. Dette skal ikke kun ses ud fra, at den enkelte vikar i hovedreglen koster mere end en fastansat medarbejder, men skal ligeledes ses i lyset af, at der ligger et større arbejde omkring intro til eksterne vikarer, og vi kan ikke på samme måde, som hos vores faste medarbejdere, være sikre på vikarernes kompetencer. Stort forbrug af vikarer medfører ligeledes, at den enkelte borger, møder flere medarbejdere i dagligdagen. Således er der i høj grad også et fagligt argument for at reducere brugen af vikarer.

Vikarer kan dog være nødvendige specielt ved vakancer, sygefravær, fastvagt og i en hjemmepleje, hvor de visiterede ydelser svinger fra måned til måned. Der er ligeledes situationer, hvor en vikar kan være billigere end, at en fastansat medarbejder tager ekstra vagter, da vikarer kan bookes til færre antal timer.

Hvor mange vikarer bruges der

I 2022 blev der i Sundhed og Omsorg anvendt eksterne vikarer for i alt 46,3 mio. kr. Anvendelsen af eksterne vikarer var i 2022 væsentlige større end i tidligere år. I 2021 blev der anvendt ca. 30 mio. kr.

Udover at anvendelsen af eksterne vikarer var væsentligt større i 2022 sammenlignet med tidligere år, har der også været udgifter til Sundhed og Omsorgs interne vikarkrops (EVA) samt udgifter til over- og merarbejde til det fastansatte personale. I forlængelse heraf er det væsentligt at se på, hvor meget mere en ekstern vikartime koster i forhold til centrets eget personale, og hvornår giver det særlig mening at sætte ind med eget personale.

Fordelingen af hele centrets samlede vikarudgifter samt over- og merarbejde fordeler sig, som det fremgår af tabel 1 nedenfor:

Tabel 1. Udgifter til eksterne og interne vikarer samt over- og merarbejde (i 1.000 kr.)

Enheder	Eksterne vikarudg.	%	Interne vikarudg.	%	Over- og merarb.	%
Ølstykkegruppen	2.586	6%	405	8%	472	6%
Smørumgruppen	3.686	8%	536	10%	682	8%
Stenløsegruppen	2.693	6%	502	10%	883	11%
Egedalgruppen	5.095	11%	1.294	25%	720	9%
Natteamet	1.659	4%	331	6%	117	1%
Hjemmepleje i alt	15.719	34%	3.068	59%	2.873	36%
Damgårdsparken	1.792	4%	190	4%	494	6%
Porsebakken	8.290	18%	383	7%	613	8%
Egeparken	7.643	17%	618	12%	788	10%
Demensområdet	4.600	10%	182	4%	1.279	16%
Plejecentre i alt	22.325	48%	1.373	26%	3.174	40%
Døgnpladserne	5.782	12%	716	14%	472	6%
Hjemmesygeplejen	2.298	5%	0		1.358	17%
Andre	135	0%	32	1%	146	2%
I alt	46.259		5.189		8.022	

Som det fremgår af tabel 1 er det plejecentrene, Døgnpladserne og Egedalgruppen, som har haft de højeste udgifter til eksterne vikarer.

Plejecentrene har overordnet set i 2022 haft et større sygefravær end hjemmeplejegrupperne, hvor Porsebakken havde den højeste sygefraværsprocent og Damgårdsparken den laveste, hvilket også virker til at afspejles i anvendelsen af vikarer. For Porsebakkens vedkommende har der derudover været flere ubesatte stillinger, og sammen med Demensområdet og Døgnpladserne har det også været nødvendigt med fast vagt til enkelte beboere. Det skal dertil siges, at Porsebakken overholdt deres budget spot on, trods højt sygefravær og stort vikarforbrug.

Timepris-analyse

Fokus i denne analyse er at stille skarpt på, hvornår det er mest hensigtsmæssigt at bruge vikarer, og hvornår enhederne i et økonomisk øjemed bør forsøge at minimere brugen af eksterne vikarer. I den forbindelse er det nødvendigt at fastlægge, hvor meget mere i timen det koster at aflønne en ekstern vikar frem for kommunens fastansatte personale. I forlængelse af timeprisanalysen er det også nødvendigt at fastlægge, hvor stor tyngden af eksterne vikartimer er på de forskellige tidspunkter og på hvilke ugedag.

I nedenstående prisanalyse er SundVikars timepris på de forskellige tidspunkter blevet sammenlignet med Sundhed og omsorgs eget faste personale. SundVikars priser er anvendt, da det er den udbyder af eksterne vikarer, der anvendes mest af Sundhed og omsorg. Sundvikar står således for 77% af det samlede forbrug til eksterne vikarer i Egedal Kommune.

For at prissammenligningen skal give mening, er andelen af de faste medarbejderes leverede tid pr. fuldtidsstilling blevet beregnet, også kaldet ansigt-til-ansigt-tid (ATA-tid), og sammenholdt med medarbejderens timeløn. Ud fra de forskellige tidsbestemte tillæg og ATA-tider er det muligt at beregne timepriserne på de forskellige tidspunkter om dagen og ugedage. Forskellene i timepriserne skyldes primært arbejdstidsbestemte tillæg.

I nedenstående tabel 2 kan man se på hvilke tidspunkter af døgnet og hvilke ugedage det økonomisk giver mest og mindst mening at hyre en ekstern vikar.

Tabel 2. Pris pr. leveret time - timeprissammenligning mellem SundVikar og Egedals eget personale, 2022-priser

	SundVikar priser			Egedal timepriser			Difference*		
	Hver	Lør.	Søn.	Hver	Lør.	Søn.	Hver	Lør.	Søn.
SOSU-assistenter									
Dag	276	403	530	316	398	454	-1%	15%	33%
Aften	332	459	587	402	486	542	-6%	8%	23%
Nat	332	459	587	401	482	536	-6%	8%	24%
SOSU-medhjælper									
Dag	264	386	508	290	366	417	4%	20%	39%
Aften	318	440	561	369	445	497	-2%	12%	29%
Nat	318	440	561	368	442	492	-2%	13%	30%
Uddannet personale									
Dag	221	234	307	241	305	348	4%	-13%	0%
Aften	193	266	339	308	372	415	-29%	-19%	-7%
Nat	193	266	339	306	368	409	-28%	-18%	-6%
Sygeplejersker									
Dag	317	462	608	370	464	528	-9%	6%	23%
Aften	390	535	680	464	560	624	-11%	2%	16%
Nat	462	535	680	463	555	616	7%	3%	18%

* Note: I opgørelsen af %-differencen er der lagt en faktor af ½ times oplæring på Sundvikars timepriser. For sygeplejerske er det lagt 15 minutters oplæring ind.

I nedenstående tabel 3 kan man se fordelingen af eksterne vikartimer opdelt på hverdage, lørdag og søndage i forskellige tidspunkter.

Tabel 3. Fordeling af eksterne vikarer timer i 2022

Tidspunkt	Hverdage	Lørdage	Søndage	I alt
Dag	26%	11%	10%	47%
Aften	28%	6%	5%	39%
Nat	10%	2%	2%	15%
Fordeling i alt	64%	19%	17%	100%

Som det fremgår af tabel 3 anvendes sammenlagt 36% af vikartimerne om lørdage og søndage, hvilket er forholdsmæssigt højt, eftersom dagene kun fylder 29% af ugen. Med andre ord anvendes der 7 procentpoint flere vikartimer i weekender, end hvis vikartimerne havde været jævnt fordelt på alle ugens syv dage. Tendensen til at bruge forholdsvis flere timer i weekenderne end i hverdagene er den samme for både hjemmeplejegrupperne og plejecentrene.

Ud fra de ovenstående tabeller kan det konkluderes, at for SOSU-assistenter og SOSU-medhjælperer koster en ekstern vikar nogenlunde det samme i hverdagene. Dog er billedet noget andet i weekenderne, især i

dagtimerne, hvor de eksterne vikarer koster 15-20% mere om lørdagene og 33-39% mere om søndagene. Forskellene falder lidt for aften og nattimerne. Sammenholder man mertimeprisen med den øget tyngde fra analysens første del, understreger det vigtigheden af at forsøge at skubbe vikarforbruget væk fra weekenderne over på hverdagene, og i højere grad forsøge at bruge fast personale i weekenderne.

For uddannet personale er vores eget personale klart dyrest. Der er dog tale om en medarbejdergruppe af en begrænset størrelse.

Det generelle billede for sygeplejersker er, at de koster nogenlunde det samme i hverdagene, om end SundVikars sygeplejersker er billigere end kommunens egne sygeplejersker. Dog er det ikke altid muligt at få sygeplejersker fra SundVikar, hvortil man må tilkalde vikarer fra de dyrere vikarbureauer. Ligesom for SOSU-assistenten og -medhjælperen er de eksterne sygeplejerskevikarer dyrere end kommunens eget personale i weekenderne, især om søndagen.

Indsatser til reduktion af vikarforbrug

For at mindske brugen af vikarer, arbejder Sundhed og Omsorg med flere forskellige indsatser, der listes herunder:

1. Lokalaftale på FOA området (uddrag)

Der er en igangværende forhandling om en ny forhåndsftale med FOA om Ny løn og arbejdstid. Der forhandles blandt andet om:

1. Tillæg til medarbejdere, som arbejder i 2 vagtlag. Indgåelse af aftale er dog betinget af, at FOA vil indgå aftale om nedskrivelse af hviletid og fridøgn
2. Tillæg til ernærings-, demens og kontinens ressourcepersoner
3. Tillæg til medarbejdere, som forpligtiger sig til at arbejde hver 2. weekend
4. Aftale om frivilligt ekstraarbejde (fortsættelse af eksisterende aftale)

Forhandlingerne trækker noget ud, og det er umiddelbart svært at opnå enighed blandt andet om nedskrivelse af hviletid/fridøgn.

2. Nedbringelse af fravær

Der arbejdes kontinuerligt med at nedbringe fravær, og alle ledere arbejder efter kommunens retningslinjer samt resultaterne fra ALT målingen. Det løser desværre ikke altid udfordringerne, og der er ønske om at kunne anerkende medarbejdere, som altid er mødestabile.

Der kunne eksempelvis opstartes forhandling med FOA og DSR om en fremmødebonus, hvor medarbejdere, som ikke har været fraværende grundet egen eller barns sygdom, optjener en bonus.

Sundhed og Omsorg kunne eksempelvis pege på en halvårlig bonus på kr. 2000,-, som udbetales til medarbejdere, som ikke de sidste 6 måneder har været fraværende.

3. Udvidelse af EVA

Egedal kommunes interne vikarservice er blevet en stor succes, og vi ønsker at udvide antallet af medarbejdere i EVA, så vi kan dække vikarbehov internt.

Fordelen er, at EVA's medarbejdere kompetenceudvikles "Egedalsk", og derfor er lige så integreret en del af medarbejderstaben som alle andre fastansatte. Samtidig bevarer EVA's medarbejdere vikarstatus, så de oplever at have den frihed, som for dem er det vigtigste i ansættelsesforholdet.

EVA vil således kunne dække flere vagter ved vakancer, kompetenceudvikling, ferieafholdelse m.v. En opmærksomhed er dog, at EVA's personale ligeledes skal modtage kompetenceudvikling og afholde ferie. Ligeledes ses en tendens til, at det er vanskeligt at få de interne vikarer til at tage eksempelvis weekend vagter, som er nogle af de dyreste at dække med eksterne vikarer.

4. Flere fastansatte

Sundhed og omsorg arbejder med at øge antallet af fastansatte, så fastansatte bedre kan dække ved ferier, vakancer, kompetenceudvikling m.v.

Det er forskelligt, hvor godt processen lykkes, da der er enheder, som har mere vanskeligt end andre med at rekruttere medarbejdere. Derfor bruges der fortsat vikarer til at dække vakante stillinger.

5. Fast vagt

I 2022 brugte Sundhed og omsorg 5,6 mio. kroner på at dække "faste vagter" hos beboere på plejecentre og på døgnpladserne. Fast vagt benyttes, hvis beboer har en adfærd, der kan være til fare for sig selv eller andre.

Fast vagt er altid sidste løsning, men området igangsætter et arbejde, som skal nedsætte forbruget af faste vagter. Antagelsen er, at vi med forebyggelse og andre indsatser kan nedbringe forbruget.

Udover ovenstående indsatser arbejdes der målrettet med at nedbringe vikarforbruget i dagligdagen i de enkelte enheder, blandt ved at det i hvert enkelt tilfælde overvejes grundigt om der er behov for at dække ind med en vikar.

I den forbindelse skal der arbejdes på at gøre det helt tydeligt for planlæggerne i enhederne, hvordan en vagt billigst muligt dækkes ind – er det gennem vikar eller ekstra vagter/merarbejde/overarbejde for de fast medarbejdere.

3. Konklusion og anbefalinger

Nærværende analyse viser, at det ikke er muligt at drage den konklusion, at en ekstern vikar altid er dyrere end en fast medarbejder. Der er vagter – primært i hverdagene - hvor det rent faktisk er forbundet med

færre udgifter at benytte en vikar. Det er dog væsentligt her at bemærke, at det typisk er de dyre vagter (weekender), hvor brugen af vikarer er størst. Samtidig er det også attraktivt for de faste medarbejdere at have få weekendvagter - og dermed en rekrutteringsparameter. Det bliver derfor også forsøgt gennem løntillæg at få flere medarbejdere til at påtage sig weekendvagter.

I hverdagene betyder det økonomisk mindre, eftersom vikartimeprisen er lavere end timeprisen for de faste medarbejdere. Dog er det ikke sikkert, at den leverede service er den samme, og det har også en værdi, at der er fast personale, som kender borgerne, ligesom det styrker arbejdsmiljøet, at der møder faste og kendte kollegaer på arbejde. Når der benyttes vikarer, vil det ofte være forbundet med at fast personale skal introducere vikaren til enheden og opgaverne, hvilket der går tid med. Brug af færre vikarer vil betyde, at faste medarbejdere vil kunne koncentrere sig om borgerne og ikke om oplæring.

Som nævnt indledningsvist har Sundheds- og Omsorgsområdet ikke et budget, der er specifik afsat til brug af eksterne vikarer. De midler, som bruges på vikarer samt over- og merarbejde, skal finansieres gennem et mindreforbrug på lønbudgettet. Området har i forvejen vanskeligt ved at overholde budgetterne i særligt plejecentre og hjemmeplejegrupper, hvorfor en reduktion i budgettet blot vil gøre det endnu vanskeligere at give den fornødne service til borgerne uden, at det vil gå ud over budgetoverholdelsen. Der arbejdes allerede med de 5 nævnte indsatser ift. at reducere brugen af vikarer på området, for at kunne overholde de nuværende budgetter. Men det er som nævnt ikke kun af økonomiske årsager, da der ikke er tvivl om at fast personale i stedet for vikarer er med til at højne fagligheden og øge trivslen på arbejdspladsen.

Notat

Trimning af udgifter

1. Analyseemne og metode

I denne analyse gennemgås forskellige personalegoder og diverse personalerelaterede udgifter, der findes i Egedal Kommune. Herunder gennemgås omfanget af netværks- og foreningsdeltagelse med henblik på at vurdere, om udgiften til hvert enkelt medlemskab står mål med udbyttet.

Tilsvarende er gennemgået diverse udgifter til Byrådet med fokus på arrangementer for byrådsmedlemmer, abonnementer, kurser m.v. I den forbindelse undersøges også erfaringerne med streaming af byrådsmøderne.

2. Hovedresultater

Personalegoder og diverse personalerelaterede udgifter

Gennemgangen af kommunens væsentligste udgifter til personalegoder og diverse udgifter til medarbejdere vises i tabellen nedenfor. Her kommenteres også på hver udgiftstype.

Personalegode	Udgift	Kommentar
Frugtordning på Rådhuset	250.000 kr.	Der udbringes frugt to gange ugentligt til tilmeldte afdelinger på Rådhuset. Udbringningen af frugtordningen varetages af Jobbroen, hvor frugtordningen fungerer som et beskæftigelsesrettet forløb til borgere, som har andre udfordringer end ledighed – særligt borgere med sociale udfordringer, borgere som ikke har et stærkt netværk og borgere, som fx kan være ramt af angst. Projektet bliver brugt som en trædesten for særligt de unge borgere, der under trykke rammer får mulighed for at prøve kræfter med arbejdsmarkedet. Igennem frugtordningen får de mulighed for at tage første skridt ud på arbejdsmarkedet.
Tilskud til julefrokost	170.000 kr.	Der ydes et tilskud på 75 kr. per person til, at medarbejderne i Egedal Kommune kan afholde en julefrokost.
Julegave	Udgiften er ikke budgetlagt, men	De senere år er det blevet prioriteret af Byrådet at give alle medarbejdere i Egedal Kommune en

	var på 450.000 kr. i 2022	gave til jul. Indkøb til gaven har været gjort lokalt for at understøtte mindre erhvervsdrivende. Udgifterne til julegaven er ikke budgetlagt, men er blevet finansieret af budgettet til strategipuljer under direktionen.
Kaffeordning på Rådhuset	400.000 kr.	Kaffeordningen på Egedal Rådhus indeholder i dag et bredt sortiment af såvel kaffe som kakao, og er et tilbud til både medarbejdere og gæster på Rådhuset og i Sundhedscenteret.
Diverse personalerelaterede udgifter, herunder møder, forplejning, seminarer, internater mv.	Der er budgetlagt med 2 mio. kr. til personale-relaterede udgifter og aktiviteter på tværs af hele organisationen.	Budgettet bruges bl.a. til medarbejderdage, seminarer, mødeforplejning mv. Længere kompetenceudviklingsforløb er ikke en del af denne budgetpost.
Egekom-løbet	110.000 kr.	Egedal Kommune afholder hvert år Egekom-løbet, som er for alle kommunens ansatte. Til løbet er det muligt at gå eller løbe én af to ruter på henholdsvis 3,5 km og 5,6 km, hvorefter der er middag i Ølstykkehallen for alle tilmeldte. Arrangementet er gratis for alle tilmeldte. Udgiften er hovedsageligt relateret til den efterfølgende middag
Gratis adgang til Ølstykke svømmehal	50.000	Alle medarbejdere har gratis adgang til Ølstykke svømmehal. Dette blev indført med budget 2021.
Juletræ på Borgertorvet	Ikke budgetlagt	Hvert år pyntes Borgertorvet på Rådhuset med et juletræ. Træet genbruges fra år til år, og det vurderes at de årlige udgifter hertil er meget små.
Pasning af grønne planter på Rådhuset	66.000 kr.	Der er en serviceaftale tilknyttet til pasningen af de grønne planter på Borgertorvet og andre steder på Rådhuset.
Sommer-is for medarbejderne på Rådhuset	Ca. 10.000 kr.	De senere år har der været tradition for, at der bliver serveret sommer-is for alle medarbejdere på Rådhuset 1 gang om året. Det har været den lokale virksomhed Møllehøj, der har været brugt som leverandør af deres hjemmelavede is.
Tilbud om influenza vaccination	90.000 kr. i 2022	Der er et tilbud til alle kommunens medarbejdere om en årlig influenza vaccination. I 2022 takkede 542 medarbejdere ja til dette tilbud.

Netværks- og foreningsmedlemskaber

Der er foretaget en gennemgang af kommunens medlemskaber til netværk og foreninger. Gennemgangen viste, at langt hovedparten af alle medlemskaber udnyttes på en værdiskabende måde. Dog blev der identificeret 12 medlemskaber, som det vurderes kan opsiges, eller hvor der kan reduceres i antallet af brugere. Det drejer sig om følgende medlemskaber:

- Reducere med 1 medlemskab til IKA (forening for offentlige indkøbere)
- Reducere med 1 medlemskab til OHCR (forening for løn- og personalechefer)
- Reducere med 1 medlemskab til ØDF (økonomidirektørforeningen)
- Opsige Gate 21-partnerskab
- Opsige supercykelsti-samarbejdet
- Opsige medlemskab i Byggesocietetet
- Opsige medlemskab i Realdania By og Byg
- Opsige medlemskab i Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering
- Opsige medlemskab i Landsforeningen Autisme
- Opsige medlemskab i Marte Meo
- Opsige medlemskab i Alkohol og Samfund
- Opsige medlemskab i Skole og Forældre

Analysen har herudover identificeret en betydelig udgiftsstigning i kommunens pris for abonnement til Altinget. I 2023 udgør udgiften 120.000 kr. I lyset af prisstigningen foreslås det at opsiges abonnementet.

Udgifter til goder til Byrådsmedlemmer

Gennemgangen af diverse udgifter til goder til byrådsmedlemmer vises i tabellen nedenfor.

Goder til byrådsmedlemmer	Budgetteret udgift
Øvrige transportudgifter	75.000 kr.
Seminarer for byrådsmedlemmer	58.000 kr.
KL-topmøder og Kurser	382.000 kr.
Aviser, abonnementer, mv.	215.000 kr.
Mødeforplejning	150.000 kr.

Streaming af byrådsmøder

Byrådsmøderne i Egedal Kommune har kunnet streames dagen efter mødets afholdelse via kommunens hjemmeside eller app'en KommuneTV siden august 2022. Der har i gennemsnit været knap 100 visninger af hvert byrådsmøde – varierende fra 37 til 284 visninger, som den allerførste streaming havde - heraf må en del af visningerne forventes at være administrative medarbejdere, ledere og politikere el.lign.

Formålet med at streame møderne var at give borgerne mulighed for at komme tættere på den politiske beslutningsproces. Der afholdes årligt udgifter på 0,1 mio. kr. til løsningen.

3. Konklusion og anbefalinger

Størsteparten af udgifterne til personalegoder og goder til byrådsmedlemmer kan reduceres eller fjernes, hvis der er et ønske herom. Derudover blev identificeret nogle medlemskaber, hvor det vurderes, at de kan opsiges eller antallet af brugere kan reduceres.

På den baggrund er der udarbejdet følgende prioriteringsforslag:

- Administrative besparelser: Reduktion i diverse personalerelaterede udgifter
- Ophør af streaming af byrådsmøder

Notat

Gennemgang af licenser til IT-systemer

1. Analyseemne og metode

I denne analyse er alle IT-systemer i Egedal Kommune gennemgået med henblik på at vurdere, om prisen for systemerne står mål med effekten, samt tjekke at der ikke betales for unødvendige licenser. Derudover er udgifterne til IT-systemer i Egedal Kommune sammenlignet med landets øvrige kommuner.

IT-økonomi opdeles i mange sammenhænge mellem udgifter til basis-IT (netværk, servere og IT-arbejdspladser) og applikations-IT (software, systemer, licenser). En stor del af Egedal Kommunes samlede IT-økonomi ligger i IT-forsyningen, der således tager sig af hovedparten af kommunens 'basis-IT'. Fokus i denne analyse har derfor hovedsageligt været på applikations-delen.

2. Hovedresultater

Gennemgangen af kommunens IT-licenser viste, at langt hovedparten benyttes på en værdiskabende måde. Der blev dog identificeret 5 mindre systemer, hvor der vurderes at være billigere alternativer, eller hvor licensen helt kan opsiges.

Administrationen arbejder herudover løbende på at effektivisere de IT-relaterede udgifter, bl.a. ved regelmæssigt at gennemgå omfanget af pc-ere (undgå at medarbejdere har mere end én pc – og hurtig opsigelse af licenser ved fratrædelse af medarbejdere), telefonabonnementer, bredbåndsløsninger m.v. Der har herudover i foråret 2023 bl.a. været fokus på at nedlægge brugen af Citrix.

Alle disse tiltag er imidlertid også nødvendige, alene for at holde IT-udgifterne i ro. Udgifterne til IT er således generelt stigende. Det forventes, at udgifterne til IT vil stige i størrelsesordenen 5-15 pct. i 2023 og 2024. Bl.a. Microsoft arbejder med betydelige prisstigninger. IT-udgifterne bliver samtidig påvirket af, at Egedal er en vækstkommune. En stor del af IT-udgifterne er således licenser, hvor der afregnes efter kommunens indbyggertal.

I sammenligning med andre kommuner kan det samtidig konstateres, at Egedal Kommunes udgifter til IT ligger relativt lavt. Ifølge SKI indkøbsdata ligger Egedal som nummer 64 ud af 92 kommuner (de kommuner som SKI har data for) – og dermed i den billigste tredjedel. Blandt de mellemstore (sammenlignelige) kommuner ligger Egedal som nummer

22 ud af 30 – og dermed også her i den billigste tredjedel. Egedal bruger i SKIs data 882,50 kr. årligt pr indbygger, mens den 'dyreste' kommune bruger 1.485 kr. pr indbygger og den billigste 674 kr. pr indbygger. Dog skal det bemærkes, at de kommuner med meget lave driftsudgifter kan skyldes opgørelsesmetoden, hvis der f.eks. er udliciteret dele af driften. Udgifter til indkøb via IT-forsyningen er medtaget i Egedals opgørelse.

Egedals relativt lave udgifter til IT skyldes formentlig hovedsageligt en effektiv drift af basis-IT via IT-forsyningen, men også en opmærksomhed på kun at indkøbe IT-systemer, hvor effekten står mål med udgiften. Der er samtidig opbygget et set-up med IT-koordinator bredt i organisationen, der bidrager til at sikre, at systemerne bruges bredt i organisationen, således at der ikke indkøbes flere systemer, som grundlæggende kan det samme.

Hovedparten af de udgiftsreducerende tiltag går på den baggrund til at sikre, at de IT-relaterede udgifter ikke stiger udover det budgetlagte niveau. Der er dog herudover lagt op til at opsigte en række af telefonnummerserierne, hvilket kan bidrage til et potentiale, der kan danne grundlag for et prioriteringsforslag.

Telefonnummerserierne sikrer, at alle kommunens medarbejdere har et telefonnummer, der starter med 72 59. Det vurderes imidlertid mindre vigtigt for funktioner, som ikke er direkte i borgerkontakt. Egedal Kommune betaler således i øjeblikket for fire nummerserier (af 1.000 telefonnumre), og det vurderes muligt at reducere omfanget til én nummerserie, og give de resterende medarbejdere vilkårlige mobilnumre, som er billigere. Dette vil udløse en besparelse på 120.000 kr.

På den længere bane vurderes besparelser på IT først og fremmest at kunne opnås gennem fælles indkøb af systemer gennem IT-forsyningen, hvor de fire kommuner kan gå sammen om fælles IT-understøttelse. Et af IT-forsyningens indsatsområder er netop effektivisering gennem harmonisering. En udfordring er dog at få alle kommuner med på fælles anskaffelser, da udskiftnings- og anskaffelsestidspunkt, samt kontraktlige bindinger varierer.

3. Konklusion og anbefalinger

Analysen har givet anledning til en gennemgang af alle kommunes IT-licenser, og enkelte er på den baggrund opsagt. Dette giver dog kun anledning til mindre besparelser, som skal ses i lyset af betydelige prisstigninger på området, samt en generel billig IT-drift i kommunen. Der kan dog udarbejdet et prioriteringsforslag ift. telefonnummerserier, hvor der forventes en egentlig besparelse. Herudover anbefales det at arbejde for fremadrettede besparelser via IT-forsyningen, hvilket kræver samarbejde med de tre andre medlemskommuner.

På baggrund af analysen er der udarbejdet følgende prioriteringsforslag:

- Administrativ besparelse: Reduktion i antallet af telefonnummerserier

Notat

Befordring

1. Analyseemne og metode

I denne budgetanalyse er der foretaget en dataanalyse af kommunens samlede udgifter til befordring af borgere til og fra interne og eksterne tilbud. Herunder er der set på, om der er potentiale i at gennemgå de kontrakter, der er på området.

Kommunen anvender ca. 54 mio. kr. årligt til befordring. Heraf udgør 33 mio. kr. udgiften til Movias 'gule busser', som fastlægges i kommunens busbestilling. Derudover er der udgifter på ca. 15 mio. kr. til øvrige kørselsordninger hos Movia, som er prissat via udbud, og som primært vedrører visiterede kørsler på velfærdsområderne. De sidste ca. 6 mio. kr. er skolebuskørsel, taxakørsel til fx STU og botilbud, samt mindre udgifter til kørsel til læge m.v., flextur og flexhandicap, specialbuskørsler m.v.

Analysen har fokuseret på de områder, hvor det er muligt at justere på udgifterne gennem adfældsændringer, prisoptimering eller revisitation. Derudover er det vurderet, om der på nogle områder kan opkræves øget egenbetaling for befordring af borgere.

2. Hovedresultater

Analysens gennemgang viser, at der er en række områder, hvor der kan realiseres mindre økonomiske potentialer, mens det på andre områder kræver en fortsat analyse.

Flextrafik og Flexhandicap

Der bruges årligt ca. 2,5 mio. kr. på Flexhandicap og ca. 0,8 mio. kr. på flextrafik.

Flexhandicap: er et individuelt kørselstilbud til svært bevægelseshæmmede, blinde eller stærkt svagsynede borgere. Ordningens lovgrundlag er undersøgt ift., om der ud over de objektive kriterier kan stilles yderligere krav ift. visitering, fx i form af krav om, at borgerne skal have et transportbehov, som ikke kan opfyldes ved brug af almindelig offentlig transport eller almindelig flextrafik eller lignende.

Afklaring med Transportministeriet har klarlagt, at vi ikke kan stille yderligere krav, da ordningen giver et retskrav for borgerne alene ud fra de objektive kriterier. Tilgangen til ordningen kan derfor ikke reduceres, hvorfor en besparelse ikke er mulig.

Flexitur: er et tilbud til kommunens borgere med delvis brugerbetaling. Alle borgere kan benytte flexitur som frit alternativ til fx offentlig transport, egen bil eller taxa. Ordningen anvendes derudover bl.a. af borgere til transport til læge, genoptræning m.v. og vil derfor i nogle tilfælde være erstatning for det kommunale befordringstilbud ift. de områder, hvor kommunen er forpligtiget til at stille kørsel til rådighed, fx genoptræning.

Det er muligt at afskaffe kommunens tilbud om flexitur, og der er udarbejdet et prioriteringsforslag på dette.

Udgifter til taxakørsel

Der anvendes samlet set ca. 3 mio. kr. om året på taxakørsel. Heraf fordeles størstedelen af udgiften sig på områder inden for primært dagtilbuds-, skole- og socialområdet. Det er bl.a. kørsel til specialskoler, specialdagtilbud, dagbehandling, STU m.v., hvor det ikke er muligt at anvende kommunens almindelige kørselsordninger via fx Movia.

Der kan udarbejdes et prioriteringsforslag dels via en indgået aftale med Dantaxi A/S, hvor der er forhandlet en generel rabatordning på kommunens kørsler, og dels via igangværende analyse af mulighederne for at foretage mindre omlægninger og etablere samkørsel af udvalgte visiterede kørsler via Movia kørsler.

Egenbetaling for kørsel til genoptræning og aktivitetscentre

Det er undersøgt, om den nuværende egenbetaling for kørsel til genoptræning kan øges, og om der kan indføres en egenbetaling for kørsel til kommunens aktivitetscentre.

Kørsel til genoptræning: Den nuværende takst er i 2023 fastsat til 59 kr. pr. gang for kørsel til genoptræning for hjemmeboende borgere. Til sammenligning koster det 517 kr. pr. måned i Furesø Kommune, mens der i flere andre kommuner ikke opkræves betaling for kørslen. Der er ikke vurderet grundlag for at øge egenbetalingen.

Kørsel til aktivitetscentre: Der kan opkræves egenbetaling, når der er tale om §84 tilbud ift. aflastningsforløb, mens der ikke kan opkræves egenbetaling, når der er tale om §104 tilbud ift. aktivitets- og samværs-tilbud. Langt størstedelen af kommunens borgere på aktivitetscentrene er visiteret efter §104, og der kan derfor ikke opkræves egenbetaling. Det er ikke vurderet hensigtsmæssigt at indføre egenbetaling for den lille gruppe borgere på §84 tilbud, da det ofte er samme hold og aktiviteter, som følges på tværs af §84 og §104 visitationer, hvilket vil give en oplevet skævhed blandt borgerne.

Udbud af skolebuskørsel

Kommunen anvender ca. 2 mio. kr. årligt på skolebuskørsel. Kørslen har været i udbud og varetages i dag af lokal leverandør. Det kan overvejes at foretage genudbud, men det vurderes ikke, at der vil kunne opnås en

større besparelse på dette, hvorfor beslutning afventer bl.a. faldende brændstofpriser.

Justering af visiteret kørsel

Den del af kommunens kørsel, der er visiteret ift. primært kørsel til specialskoler, interne kompetencecentre på skoleområdet, aktivitetscentre, genoptræning og tilbud på specialområdet er gennemgået på de enkelte fagområder. Alle kørslerne sker via Movia, hvor kørsler og priser har været i udbud. Det er vurderet, at der kun i mindre grad er mulighed for at foretage revisitation eller ændringer til øget samkørsel, og at der er løbende fokus på dette i det daglige. Ift. enkelte konkrete opgaver er der iværksat mindre justeringer.

3. Konklusion og anbefalinger

På baggrund af analysen vurderes det muligt at reducere kommunens samlede udgifter til befordring på udvalgte områder. Der er på den baggrund udarbejdet følgende prioriteringsforslag:

- Afskaffelse af den ikke-visiterede flexkørsel
- Besparelse på taxakørsel

Derudover arbejdes videre med en række mindre justeringer ift. blandt andet omlægning af visiteret kørsel på dagtilbudsområdet.

Notat

Sanering af diverse puljer

1. Analyseemne og metode

I denne budgetanalyse er gennemgået de puljer og tilskud til borgere og organisationer, som kommunen udmønter, men som ikke er lovmæssigt nødvendige, eller hvor beløbet ikke er lovmæssigt bestemt.

Alle puljer på nær én er på nuværende tidspunkt forankret under By, kultur og fritid. Egedal Kommunes puljer på kultur- og fritidsområdet er målrettet fritids- og foreningslivet, der sikrer rammer og indhold i rigtig mange borgeres hverdag. Og er med til at gøre den til verdens bedste hverdag.

I forbindelse med gennemgangen er lavet overvejelser om, hvordan puljerne kan organiseres på en anden måde for at opnå mindst muligt bureaukrati, og større overblik over puljerne for borgerne. Det gennemgås også, hvorvidt ansøgningsmængden og budgettet for hver pulje og tilskud harmonerer.

2. Hovedresultater

I tabellen nedenfor vises de nuværende puljer og tilskud. Herefter gennemgås, hvorledes de kan sammensættes på ny.

Puljenavn og forankring	Formål	Budget
Tilskud til folkeoplysende voksenundervisning By, kultur og fritid	Til aftenskolerne Lovbestemt tilskud, men beløb fastsættes af Byråd. Inkluderer også mellemkommunal afregning.	1.979.000
Tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år By, kultur og fritid	Lovbestemt tilskud, men beløb fastsættes af Byråd. Den store pulje til foreningslivet, der tildeles midler ud fra nogle fra Folkeoplysningsloven, hvor medlemmer under 25 år giver tilskud.	2.563.000
Lokaletilskud By, kultur og fritid	Støtte til foreninger, der ikke bruger kommunale lokaler (typisk fordi vi ikke har egnede lokaler).	815.000

Fritidspasordning By, kultur og fritid	Til børn hvis familier ikke har råd til kontingent til foreninger eller musikskole Puljen bliver langt fra brugt (forbrug i 2022: 12.150 kr.)	200.000
KFEU-puljen til projekter og arrangementer By, kultur og fritid	At understøtte udviklingen af nye idéer, udviklingsarbejde og projekter inden for det folkeoplysende område. Stor søgning til denne pulje.	297.000
Frivillighedspulje By, kultur og fritid	Puljen kan søges af foreninger, uorganiserede/selvorganiserede grupper og frivillige ildsjæle hjemmehørende i Egedal Kommune. Begrænset søgning til denne pulje	100.000
Åben skole By, kultur og fritid	Puljen kan søges af mindre virksomheder samt foreninger. Stigende søgning til denne pulje.	100.000
Erhvervspuljen By, kultur og fritid	Formålet med Erhvervspuljen er at støtte aktiviteter, der skaber vækst, arbejdspladser og fremmer nye samarbejder til gavn for lokalsamfundet Meget lille søgning til denne pulje	100.000
Puljen med §18 midler Sundhed og omsorg	Lovbestemt pulje til frivilligt socialt arbejde. Der er dog ikke lovgivningsmæssigt fastsat et beløb til puljen. Stor interesse for puljen, men ofte udmøntes ikke alle puljemidler	939.000

Tilskud til folkeoplysende voksenundervisning, tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år og lokaltilskud kan ikke slås sammen med andre puljer eller tilskud, og der kan ikke søges færre gange per år, da der er regler for, hvordan administrationen af disse skal foretages. Men beløbet i hver af de tre tilskud kan reduceres efter ønske.

Der har de seneste år, bl.a. pga. Corona, været en nedgang i aktiviteten der udløser tilskud til folkeoplysende voksenundervisning. En reduktion i budgettet vil imidlertid medføre, at der bliver færre penge til de forskellige aktiviteter.

Tilsvarende vurderes det, at der kan reduceres i tilskuddet til aktiviteter for børn og unge. Tilskuddet fordeles via en fordelingsnøgle, således bliver alle midler i puljen per definition altid brugt. Der vil i givet fald være færre penge til hver af de enkelte ansøgerforeninger.

En reduktion af budgettet til lokaletilskud vil kræve, at der udarbejdes skrapere kriterier for, hvornår og hvordan eksterne lokaler kan benyttes.

Puljen til **Fritidspasordningen** blev indført med budget 2022, og kan dermed reduceres eller fjernes efter ønske. Der har indtil nu kun været meget lille søgning til denne pulje, og det vurderes, at foreningerne ofte selv løser opgaven.

KFEU-puljen og **Frivillighedspuljen** anvendes nogenlunde til samme formål. Det vurderes derfor, at disse to puljer med fordel kan slås sammen til én. Det er allerede drøftet i KFEU, at der udarbejdes nye klare retningslinjer og tildelingskriterier til puljerne, og der vil også kunne optimeres i ansøgningsproceduren, herunder ved at tilbyde færre tildelingsrunder.

Puljen **Åben skole** har en stigende popularitet i form af mængden af ansøgninger. Puljen kunne i princippet godt lægges sammen med andre puljer, men det vurderes ikke at være hensigtsmæssigt eller formålstjenesteligt.

Erhvervspulje kan reduceres eller fjernes efter ønske. Der har kun været 1 enkelt ansøgning til denne pulje de seneste år. Det vurderes derfor, at puljen enten skal omdefineres eller helt kan lukkes.

Puljen med §18-midler er lovbestemt, men beløbet kan fastsættes efter politisk ønske. Ofte bliver alle puljemidlerne ikke udmøntet, så det vurderes, at der vil kunne reduceres i denne.

3. Konklusion og anbefalinger

Budgetanalysen viser, at der er en række tilskud og puljer, hvor budgettet kan reduceres eller helt fjernes, hvis det ønskes, og hvor ansøgningsmængden i forvejen ikke står mål med budgettet. Der er også to puljer, som det vurderes med fordel kan lægges sammen til én.

Der er på den baggrund udarbejdet følgende prioriteringsforslag:

- Reduktion af aktivitetstilskud til medlemmer under 25 år i foreninger
- Reduktion af tilskud til folkeoplysende voksenundervisning
- Fokus på og reduktion af puljen til fritidspas
- Sammenlægning af KFEU-puljer og reduktion
- Nedlæggelse af erhvervspuljen
- Reduktion af §18-midler

Notat

Lokaleanalyse

1. Analyseemne og metode

I denne analyse har det været undersøgt, om Egedal kommune kan udnytte egne lokaler og bygninger bedre, så der kan reduceres i antallet af bygninger/lokaler.

2. Hovedresultater

Siden 2019 og frem mod 2023 har der været solgt kommunale ejendomme med et samlet bruttoareal på 12.773 kvm. Det har blandt andet været Toftehøjskolen, Liselund Hovedhus og dertilhørende driftsbygninger, Rådhus alle 17 i Ølstykke samt Erantishaven 29 i Smørum. Søager-skolen er lukket og grunden vil blive sat i udbud til byudvikling.

Administrationen har i forlængelse heraf gennemgået bygningsoversigten og tjekket, om der er mulighed for en mere effektiv anvendelse af den resterende bygningsmasse ved fx at flytte medarbejdere til andre lokationer eller nedlægge og anvende kommunens bygninger smartere. Der har bl.a. været fokus på, hvorvidt der kan flyttes funktioner og/eller medarbejdere fra decentrale lokationer ind på rådhuset. Det afgørende er imidlertid her, at en sådan øvelse fører til, at den tidligere anvendte bygning helt kan lukkes og frasælges, da der ellers ikke opnås en reel besparelse. Gennemgangen har ikke umiddelbart givet anledning til oplagte løsninger i den stil.

Der har samtidig for nyligt været foretaget en undersøgelse af de samlede faciliteter på kultur- og fritidsområdet, med et ønske om at optimere rammerne for foreningsliv og -brugere. Denne undersøgelse viste dog, at der aktuelt ikke var steder, hvor de kan flytte sammen, nedlægges eller anvendes smartere.

Data

I administrationen følges bygningsmassen tæt, og løbende arbejdes der med mere effektiv anvendelse af denne. Der har i forbindelse med denne analyse været en undersøgelse af bl.a. data fra de sensorer, som er opsat i idrætshallerne som registrer, hvor mange der er i hallen, antallet af bookninger rundt om i kommunens bygninger samt hvem og hvornår, der har været medarbejdere og borgere, som har lukket sig ind i kommunens ejendomme. Disse data har i første omgang ikke vist steder, hvor det vil være oplagt at kunne bruge kommunens bygninger mere effektivt. Der vil derfor skulle afsættes mere tid, hvis der ønskes en mere dybdegående analyse af f.eks. hvorvidt kommunens borgere

bruger de lokaler, som de har booket eller om der generelt er en udeblivelse fra disse.

3. Konklusion og anbefalinger

Da datagrundlaget for medarbejdernes og borgernes brug af kommunens bygninger på nuværende tidspunkt ikke viser oplagte steder at optimere brugen af de kommunale kvadratmeter på den korte bane, anbefales det, at der frem mod 2025 foretages en større tværgående analyse af, hvordan der kan skabes en mere optimal anvendelse af tomgangsarealer, herunder hvornår lokaler står tomme samt bedre udnyttelse af disse.

Den tværgående analyse skal kombinere prognoserne for børn og ældre med kommunens anlægsprogram, så det sikres, at kommunen på ejendomsområdet er robuste og har det antal kommunale kvadratmeter i årene fremover, som der er behov for, samt at disse er fordelt optimalt inden for kommunegrænsen. I relation hertil kan også indtænkes dialogen med private aktører, fx ift. den kommende private daginstitution. Analysen skal samtidig være med til at belyse, om der kan foretages en bedre udnyttelse af eksisterende arealer, fx ved øget fleksibilitet og sambrug af lokaler generelt i kommunen. Ligeledes skal rammerne og faciliteterne for kultur- og fritidsområdet tænkes ind på både kort og lang sigt.

Såfremt nogle bygninger derved bliver overflødige, kan det ligeledes undersøges hvilke bygninger, der er i dårligst stand og dermed vil give størst besparelse ved lukning.

Notat

Design for bedre byggeplanlægning

1. Analyseemne og metode

I denne analyse har vi set på mulighederne i at justere og optimere designet for planlægningen af kommunens anlægsprojekter.

Der er et potentiale ift. at optimere på vores byggeplanlægning, så flere af kommunens byggeprojekter gennemføres succesfuldt og med bedre forudsætninger for at håndtere uforudsete udgifter. Dette kan gøres ved at implementere og styrke brugen af en faseplan ift. de almindelige betingelser for arbejder og leverancer i en bygge- og anlægsvirksomhed og de almindelige betingelser for rådgivning og bistand i en bygge- og anlægsvirksomhed. Herunder analyseres det ligeledes om forbruget af eksterne rådgivere kan nedbringes.

2. Hovedresultater

Det overordnede formål med fasemodellen er at sikre, at anlægsprojekter i Egedal Kommune planlægges, udmøntes og idriftsættes optimalt fra behov og idé til færdig indkørt sikker drift. Ved at implementere og styrke brugen af en fasemodel, vil det antages, at der i forbindelse med kommunens anlægsprojekter vil ske en minimering i antallet af fejl samt at der vil skabes bedre forudsætninger for at have ressourcer til at imødekomme uforudsete udgifter.

Fasemodellen kommer til at bestå af faserne: Behov, Idéoplæg, byggeprogram, dispositionsforslag, projektforslag, myndighedsprojekt, udbudsmateriale, udførelsesprojekt, udførelse, aflevering, 1- og 5-års eftersyn samt driftsfasen.

Fasemodellen er med til at designe, tilrette, planlægge og afstemme et optimalt/bedst muligt flow for arbejdsgange, roller, ansvar, forventningsafstemning og kommunikation i forbindelse med nybygning, ombygning, tilbygning og betydelige renoveringer på skoler og dagtilbud. Hensigten med fasemodellen er, at en ny fase bygger på den foregående fase, som skal være godkendt af bygherren, inden rådgivningen kan fortsættes i næste fase. Godkendelsesmetoden giver parterne mulighed for at aflevere en projektfase og igangsætte den næste på et defineret grundlag.

Ejendom og byggeri er i samarbejde med kommunens andre fagentre begyndt at kortlægge hvilke tværgående fokusområder, der er behov for på tværs af centrene i hver fase samt fastlægge ansvar og roller.

3. Konklusion og anbefalinger

På baggrund af hovedresultaterne vurderes det muligt at øge præcisering af roller og ansvar i processen og dermed mindske fejl, spildtid og uforudsete omkostninger i forbindelse med anlægsprojekter ved at implementere fasemodellen. På nuværende tidspunkt vurderes det ikke muligt at reducere i driftsudgifter i forhold til eksterne rådgivere, men dette vil være et fokuspunkt, når administrationen får arbejdet mere med fasemodellen.

Notat

Potentiel kantineomlægning

1. Analyseemne og metode

I denne budgetanalyse har vi undersøgt de praktiske muligheder for udlicitering af Rådhuskantine jf. Økonomiudvalgets beslutning af 14/12-2022 om anvendelse af Rådhuskantine:

BESLUTNING I ØKONOMIUDVALGET DEN 14-12-2022

Der blev stemt om, at arbejde videre med pkt. 1, så der kan være mere borgeraktivitet i kantine. Der skal både afdækkes klassisk udlicitering samt socialøkonomisk virksomhed og de muligheder det giver.

For stemte Vicky Holst Rasmussen (A), Charlotte Haagendrup (C), Ulrik John Nielsen (L), Karsten Søndergaard (V) og Betina Hilligsøe (V) med i alt 5 stemmer.

Imod stemte: Jens Skov (F), Helle Bovien (Ø) og Rikke Mortensen (B) med i alt 3 stemmer.

Henriette Thirup-Bielefeldt (A) var fraværende.

SF, Enhedslisten og Radikale Venstre ønskede følgende mindretalsudtalelse: "Vi stemmer imod, da vi ønsker, at der arbejdes videre med kantinedrift i kommunalt regi, evt. i samarbejde med privat aktør."

2. Hovedresultater

Økonomi

En markedsafprøvning med to lokale restauratører viser, at der ikke er en interesse for at byde på opgaven, da de vurderer, at kantineområdet ikke er velegnet til klassisk restaurations- og cafédrift. Ligeledes vurderes det i markedsafprøvningen, at kantineens nuværende salgspriser er meget lave, ligesom tidligere eksterne undersøgelser har vist, at kantine har et konkurrencedygtigt produktionsudgiftsniveau. En evt. "dele"-ordning for køkkenet vurderes endvidere ikke at ville kunne fungere af hensyn til lager, inventar, arbejdsgange, ekstra tidsforbrug og særligt hygiejneregler om ansvar for renhold og hygiejneniveau.

Den nuværende kantineordning består af kaffeordning, frokosttilbud og mødeforplejning, hvor ca. 28% af frokosttilbud og mødeforplejning er brugerfinansieret, hvilket afviger fra normen på ca. 33% brugerfinansiering, som er typisk for kommuner, da disse almindeligvis ikke kan yde fuld arbejdsgiverbetaling eller vil kræve fuld brugerbetaling.

Kommunerne er underlagt et generelt forbud mod at drive erhvervsvirksomhed. En kommunalt drevet kantine kan derfor ikke lovligt sælge til private. Der er mulighed for at sælge en eventuel overproduktion til

kommunens medarbejdere. Det forudsætter dog, at overproduktionen er tilfældig og ikke sker bevidst.

Konsekvenserne af en udlicitering for frokosttilbuddet og mødeforplejningen i administrationen er flere. Eksempelvis vil et lignende frokosttilbud koste 2-2,5 gange det nuværende prisniveau i salgspris ved en udlicitering til en privat forpagter, samt en mulig reduktion i udvalget og fleksibiliteten særligt ift. mødeforplejningen, hvorved kundegrundlaget vurderes, pba. tidligere prisjusteringer i kantinen, markedsafprøvningen, samt nærtliggende konkurrerende tilbud, ikke at kunne fastholdes.

Administrationens beregninger viser, at produktionsomkostningerne for kantinen i dag er under gennemsnitsniveauet for private virksomheder og kommuner, og at en privat aktør selv ved en effektivisering af personale m.v. vil have et højere udgiftsniveau, hvorfor det afgørende bliver subsidieringsniveauet.

En udlicitering vil spare kommunen for umiddelbare direkte udgifter til primært løn, råvareindkøb, materialer, m.v. men skal modregnes tab af indtægter, udgifter til kontraktstyring, uforudsete udgifter, tillæg af avance, m.v. og vurderes pba. beregning af produktionsomkostninger og indtægter kun at ville kunne give en besparelse, såfremt der ydes større eller fuld brugerbetaling og subsidieringen formindskes eller helt fjernes, hvilket ligeledes medfører tilsvarende risiko for tab af kundegrundlaget.

Opjustering af brugerfinansiering til en tredjedel (som er norm)

Ved alternativ opjustering af brugerfinansieringen fra ca. 28% til ca. 33% vil der kunne opnås en reel besparelse i omegnen af 100.000 kr., som kan indmeldes som prioriteringsforslag. Der er i forslaget taget højde for meget begrænset fald i kundegrundlaget på 5% i frokosttilbuddet. Prisstigningen vil betyde, at salgspriserne stiger ca. 20% i både frokosttilbuddet og mødeforplejningen, hvorved den varme buffet i frokosttilbuddet fx vil stige til ca. 42 kr., og den kolde salatbuffet fx vil stige til ca. 26 kr. hvilket stadig er relativt billigt.

Nedjustering af kvaliteten med effektivisering af 1 årsværk

Alternativt kan kvaliteten af nuværende tilbud nedjusteres som effektiviseringstiltag på lønudgifter. Herved vurderes det, at der kan opnås en besparelse på ca. 400.000 kr. Dette vil medføre reduktion i udvalget til frokosttilbuddet, samt begrænse interne mål om bæredygtighed herunder at øge økologiprocenten, diverse bæredygtighedstiltag, og reduktion af madspild. Ligeledes vil det betyde en begrænsning i mulighederne for at tilbyde mødeforplejning til arrangementer. Implementeringen af forslaget vil følge de gældende regler om varsling m.v. og vil derfor forventeligt have 3/4 effekt i 2024.

Udlicitering

Udlicitering af Rådhuskantinedriften kan foretages i løbet af 6-8 måneder, heri 4-5 måneder til den interne administrative proces med udarbejdelse af udbudsmateriale, udbudsstrategi, særlige mål m.v. Og 2-3 måneder til gennemførelse af selve udbuddet. Implementeringen af forslaget vil i givet fald derfor forventeligt have 1/2 effekt i 2024.

I givet fald vil berørte medarbejdere og MED-organet skulle orienteres om forslaget, når det offentliggøres.

Byrådet har godkendt kommunens Indkøbs- og Udbudspolitik, hvoraf det fremgår, at medarbejdere omfattet af en eventuel udlicitering skal have mulighed for at udarbejde et kontrolbud. Kontrolbuddet er medarbejderens eget forslag til en alternativ drift, og vil kunne vælges på lige fod med de forventede private tilbud.

Hvis medarbejderne ønsker at udarbejde et kontrolbud, skal kommunen stille ressourcer til rådighed for deres arbejde. I praksis vil én eller flere fra administrationen skulle hjælpe med udformningen af kontrolbuddet.

Socialøkonomisk virksomhed

Socialøkonomisk virksomhed vil ikke ændre på, at virksomheden skal kunne tjene penge på almindelige markedsvilkår, men overskuddet vil kunne indgå i at løse samfundsmæssige udfordringer. Byrådets ønsker til konkrete formål her kan evt. indgå i et udbudsmateriale.

Nuværende CSR-tiltag i rådhuskantinen vil samtidigt gå tabt.

Muligheder for mere borgeraktivitet i rådhuskantinen

Der kan evt. åbnes op for, at foreninger og muligvis aftenskoler (kræver afklaring af lejeforhold, da de har indtægter) kan benytte kantinens spisestueområde (men ikke produktionskøkkenet af hensyn til hygiejnereglerne) i tilslutning til Rådhusalen eller møderummene på 1. sal i udvalgte tidsrum, hvorved der vil være mere aktivitet eksempelvis i aften-timerne. Her vil kantinen i et vist omfang kunne tilbyde forplejning, forudsat, at forplejningen afregnes til markedspris. Der kan ikke tilbydes forplejning, hvis der vedtages en effektivisering af årsværk i kantinen.

Ordningen vil medføre en række udgifter til teknisk personale, sikkerhed, oprydning og rengøring samt øget slid og svind på inventar. Omfanget skal afklares, men må løst estimeret forventes at udgøre omkring 100.000 kr. pr. år ved ca. et arrangement om ugen. Dette vil muligvis kunne delvist finansieres ved at flytte udgiften til afholdende forening gennem opkrævning af lejegebyr eller lign.

3. Konklusion og anbefalinger

Markedsafprøvningen viser, at en udlicitering vil blive vanskelig at gennemføre i praksis. Det vil samtidig have følgevirkninger på arbejdsmiljøet blandt medarbejderne på rådhuset.

Analysen har omvendt indikeret en mulighed for at justere brugerfinansieringen, hvilket danner baggrund for et prioriteringsforslag.

Ønsket om mere aktivitet i rådhuskantinens kan forsøges indfriet ved at åbne op for foreninger i udvalgte tidsrum, evt. med mulighed for forplejning i et vist omfang.

På den baggrund er der udarbejdet følgende prioriteringsforslag:

- Tilpasning af kantinepriser

Notat

Borgerrettede takster

1. Analyseemne og metode

I denne budgetanalyse har fokus været på det økonomiske potentiale i at justere i de borgerrettede takster, jf. Økonomiudvalgets ønske om analyse heraf.

Mange af de borgerrettede takster er bundet af lovgivning, og er derfor ikke mulige at justere. Det gælder fx for det største takstområde, som er dagtilbud, hvor der maksimalt må opkræves 25% af bruttodriftsudgifterne, hvilket i forvejen er praksis i Egedal. På tilsvarende vis er fx affaldsområdet underlagt lovgivning om, at ordningen skal "hvile i sig selv" (altså gå i 0) hen over årene, og området indgår derfor ikke i den skattefinansierede drift.

Analysen har fokuseret på de områder, hvor justering af taksterne er mulige – og hvor det giver et reelt økonomisk potentiale.

2. Hovedresultater

En opsummering af gennemgangen viser, at det for de fleste borgerrettede takster gælder, at det forventede provenu ved en takstforhøjelse er ganske begrænset. I nedenstående er fremhævet de tre takstområder, hvor der er et større økonomisk potentiale.

Klub

Med budget 2023 blev kommunens fritidsklubtilbud samlet under Ung Egedal, og taksterne hævet med ca. 150 kr. til at være 450 kr. måned. Derved blev indarbejdet en besparelse på godt 3,2 mio. kr. som følge af øgede indtægter. Administrationen har siden fulgt udviklingen i ind- og udmeldelser tæt, og ser ingen indikation på, at ændringen i taksten har påvirket antallet af ind- og udmeldelser.

Hvis man hævede taksten med yderligere 150 kr. pr. måned ville taksten komme på niveau med sammenlignelige kommuner, og den gennemsnitlige takt i Region Hovedstaden, der udgør ca. 600 kr. pr. måned. En takststigning på 150 kr. pr. måned vil forøge kommunens samlede indtægter med 3,24 mio. kr. årligt. Der er i beregningen taget højde for, at udgifterne til søskende- og fripladstilskud forventes at stige sfa. takstjusteringen.

SFO

Taksten for SFO er i 2023 1.986 kr. per måned, hvilket er 158 kr. over gennemsnittet for de omkringliggende kommuner, men dog lavere end Frederikssund Kommune (takst: 2.036 kr.) og Roskilde Kommune (takst: 2.081 kr.).

Taksten svarer til 88% af løn- og driftsudgifterne til SFO. Hvis man ønskede, at taksten skulle udgøre 100% af løn- og driftsmidlerne til SFO, kunne taksten hæves med 275 kr. per måned. Dette ville give en forventet merindtægt på 3,9 mio. kr. i 2024, forudsat at takststigningen ikke giver anledning til større frafald i antallet af brugere.

Justeres taksten med 100 kr. per måned vil der forventes merindtægter for 1,4 mio. kr. Der er i beregningen taget højde for, at udgifterne til søskende- og fripladstilskud forventes at stige sfa. takstjusteringen.

Byggesagsbehandling

Byggesagsbehandlingsgebyret blev i forbindelse med budgettet for 2021 nedsat til 599 kr. i timen, hvilket medførte et indtægtstab i størrelsesordenen 0,14 mio. kr.

Ved sammenligning med nabokommunerne vurderes det som en relativ lav takst. Det kan på den baggrund overvejes at hæve taksten med 150 kr. pr. time (svarende til niveauet før takstnedsættelsen), og derved øge indtægtsniveauet med de 0,14 mio. kr.

Der har herudover ikke hidtil været taget penge for færdigmelding af byggesager, hvilket kan overvejes indført. Med de nye ejendomsvurderinger, som er baseret på BBR-oplyser, er der kommet et nyt incitament til at få lukket sagerne for borgerne. Og det ser man tydeligt i antallet af sager. Såfremt der indføres et gebyr i disse sager, vil man kunne generere en merindtægt på 0,3 mio. kr.

Øvrige takster hvor potentialet er begrænset

Udover de tre takstområder beskrevet ovenfor er der en række mindre takstområder, hvor det er muligt at justere taksten, men hvor det økonomiske potentiale af en takstjustering vurderes begrænset.

Det drejer sig bl.a. om leje af pladser, musikskolen, svømme- og fri-luftsbadet og idrætscentre.

3. Konklusion og anbefalinger

På baggrund af hovedresultaterne vurderes det muligt at øge takstindtægterne på visse områder. Der er på den baggrund udarbejdet ét samlet prioriteringsforslag med følgende elementer:

- Øget SFO-takst
- Øget forældrebetaling til fritidsklubtilbud
- Øgning af gebyrer i Byggesag

Det skal herudover bemærkes, at taksten for tøjvask og indkøbsordning på ældreområdet allerede blev opjusteret på byrådsmødet i maj 2023 som led i de kompenserende besparelser på Sundheds- og Omsorgsrådet. Dette havde tilsvarende afsæt i denne budgetanalyse, der tydeliggjorde en betydelig forskel imellem borgernes egenbetaling og kommunens reelle udgifter forbundet med ordningerne.